

Hidžáb před českým soudem. Co všechno symbolizuje muslimský šátek

KOMENTÁŘ ALEŠE ROZEHNALA

FOTO: THE SIASAT DAILY

AUTOR: ALEŠ ROZEHNAL 🇨🇪 ČESKO 📅 2.11.2016

Bývalá studentka, které na Střední zdravotnické škole v Praze 10 zakázali nosit hidžáb, zažalovala školu u soudu. Podle cizinky, která je muslimského vyznání, škola porušila zásadu rovného zacházení. Dívka se domáhá omluvy. Její žalobu by měl dnes projednat Obvodní soud pro Prahu 10.

Kvůli zákazu hidžábu odešly ze školy dvě muslimské dívky. Podle ombudsmanky Anny Šabatové se dívky staly obětí nepřímé diskriminace, protože muslimský šátek je projevem jejich náboženství navenek. Veřejná ochránkyně práv také uvedla, že řád školy odporuje ústavnímu pořádku České republiky, školskému i antidiskriminačnímu zákonu.

Takové pojetí ústavního pořádku však není v souladu s naším chápáním svobody náboženského vyznání, oponuje Šabatové v komentáři pro web HlidaciPes.org právník Aleš Rozehnal.

Co symbolizuje hidžáb

Podle Listiny základních práv a svobod je Česká republika státem založeným na demokratických hodnotách, kterými se nesmí vázat na náboženské vyznání. Tím je dán sekulární charakter našeho státu. Každé školské zařízení musí mít právo rozhodnout o zákazu veřejné manifestace náboženských symbolů, i když by byl přípustný takový zákaz i obecně závaznou právní normou.

Hidžáb je muslimský šátek, kterým si žena zahaluje z náboženských důvodů vlasy, krk a poprsí. Zahalování se hidžábem je stanoveno z důvodu snížení žádoucnosti žen a tím i zájmu mužů o ně a vychází jednak z Koránu a jednak z muslimské právní vědy. Je tedy jednoznačné, že hidžáb je náboženským symbolem.

Otevřená expozice náboženských symbolů ve školách je v rozporu s rolí školy, která má být neutrálním fórem, kde dochází k rozvoji kritického myšlení. Rovněž ohrožuje principy a hodnoty, které mají školy svým žákům a studentům vštěpovat, v tomto případě zejména rovnost mezi muži a ženami, neboť hidžáb je právě symbolem takové nerovnosti.

Škola má přispívat k osvojování si kulturních hodnot, přípravě na profesní život, budování občanské odpovědnosti žáků a studentů a rozvoji jejich osobnosti, což sice zahrnuje i výchovu k respektu k jednotlivci, jeho původu a odlišnostem, ale zároveň také výchovu k akceptaci rovnosti lidí a rovného postavení mužů a žen.

Vyjadřování náboženského vyznání v prostorách školy musí být v souladu s ohledem na pluralismus a svobodu ostatních a zejména nesmí narušovat vzdělávací aktivity. Tyto vzdělávací aktivity mají být neutrální, což vyžaduje, aby celá školská komunita byla chráněna před ideologickou nebo náboženskou propagandou, která vyvolává tenzi.

Sekulární charakter státu

Svoboda náboženského vyznání žáků a studentů neznamena možnost manifestovat znaky jejich náboženské příslušnosti, které mohou znamenat formu nátlaku, provokace, propagandy nebo proselytismu (snaha získávat nové stoupence, např. pro církve, náboženskou společnost či sektu – pozn. red.), podkopávat důstojnost nebo svobodu žáků či dalších členů školní komunity, narušovat vyučovací proces a výchovnou roli učitelů nebo zasahovat do řádu a fungování školy.

Expozice náboženských symbolů může mít vliv na svobodu svědomí a vyznání dalších žáků a studentů, kteří jsou kvůli svému věku vnímavější k ideologické a náboženské indoktrinaci. Vzhledem k tomu, že se jednalo o zdravotnickou školu, mohlo nošení hidžábu narušovat i profesní přípravu studentky.

Výměnou za to, že náš stát chrání svobodu náboženského vyznání, musí občané respektovat svobodu a neutralitu veřejného prostoru, v němž musí být zachována náboženská harmonie. Vzdělávací proces se většinou uskutečňuje právě v takovém veřejném prostoru, kde musí být respektován sekulární a neutrální charakter státu. Realizace svobody náboženského vyznání neznamena, že manifestace náboženského vyznání nemůže být předmětem regulace.

Svoboda náboženského vyznání je převážně individuální věcí vlastního přesvědčení a svědomí a neznamena automaticky právo chovat se vždy tak, jak to vyžaduje náboženská víra.

V demokratické společnosti, ve které koexistuje několik náboženství, je nezbytné uložit restriktce svobody náboženského vyznání tak, aby byly vyváženy zájmy různých skupin obyvatel. Vše výše uvedené by platilo i pro neadekvátní prezentaci symbolů křesťanských, jako např. nošení křížů nadměrné velikosti.

Na závěr je třeba poznamenat, že souladnost zákazu hidžábu s Evropskou úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod několikrát potvrdil i Evropský soud pro lidská práva.

■ *Autor je advokát. Přednáší právo na Právnické fakultě Univerzity Karlovy a dalších vysokých školách.*

Komentář vyšel na webu HlídaciPes.org.

Aleš Rozehnal

● Další články autora